

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ



Збірник матеріалів
Міжнародної конференції
(м. Харків, 21 березня 2025 року)

Харків
ХНМУ
2025

УДК 37.013:61(082)
А43

Затверджено Вченою радою ХНМУ.
Протокол № 8 від 24.04.2025 р.

Редакційна колегія:

В. В. М'ясоєдов,
Н. М. Савельєва,
О. В. Кривошопка,
Ю. О. Садовниченко,
Л. В. Фоміна,
І. В. Корнейко,
І. В. Киричок,
В. В. Бріт'якова,
В. Ю. Джамєєв,
Н. О. Нікуліна,
П. Д. Перцев

А43 **Актуальні** питання педагогіки вищої медичної освіти: зб. матеріалів Міжнар. конф. (м. Харків, 21 берез. 2025 р.) / ред. кол.: В. В. М'ясоєдов, Н. М. Савельєва, О. В. Кривошопка та ін. Харків: ХНМУ, 2025. — 235 с.

У збірнику висвітлені питання сучасної педагогіки вищої медичної освіти, застосування кращих та інноваційних педагогічних підходів, технологій та методів, пошуку їх комбінацій для опанування теоретичних знань, практичних навичок і досягнення програмних результатів навчання, зважаючи на специфіку освітніх програм та навчального процесу здобувачів освіти медичних ЗВО.

УДК 37.013:61(082)

Тексти представлено в авторській редакції та мовою оригіналу. Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та авторський стиль праць, розміщених у збірнику.

© Харківський національний
медичний університет, 2025
© В. В. М'ясоєдов, Н. М. Савельєва,
О. В. Кривошопка та ін., 2025

ЗМІСТ

Оновлення курикулуму вищої медичної освіти в умовах турбулентності <i>М'ясоєдов В. В., Садовниченко Ю. О.</i>	8
The influence of wall colour and classroom decor on the psychoemotional state and motivation to learn <i>Bielova I. O., Bohachova O. S.</i>	10
The role of information and communication technologies in improving practical skills of medical students <i>Dikal M. V., Kopchuk T. G.</i>	13
Variable models of blended learning for students of higher education institutions <i>Dikal M. V., Kopchuk T. G.</i>	14
Relevance and specificity of teaching the subject 'Military Hygiene' as part of military medical training of foreign students <i>Gerasymenko O. I.</i>	16
Current research and evidence in artificial intelligence in medical education: a review <i>Li Haiyan, Kalnytska V.</i>	19
Social-emotional intelligence and the existential needs of medical students in the context of using artificial intelligence in learning foreign languages <i>Iukhno N. V., Gusak O. G.</i>	22
Good clinical practice in the quality management system of teaching internal medicine: methodological aspects <i>Kapustnyk V. A., Shelest B. O., Kalmykov O. O., Babycheva O. O.</i>	24
Application of a case method in the study of orthodontics <i>Kobtseva O. A.</i>	26
Synergistic integration of artificial intelligence (AI) and traditional pedagogical approaches to enhance learning outcomes in Latin and medical terminology <i>Kolisnyk M.</i>	28
Non-violent communication in teacher-student dialogue in the educational process <i>Korobchanska A. B., Kolisnik I. L., Lutenko M. A.</i>	30
Medical terminology in English: challenges and ways to overcome them <i>Krasnoschok V. V.</i>	32
Postgraduate education of healthcare specialists as a component of continuous professional education <i>Podpriadova A. A., Pomohaibo K. G., Sokol K. M.</i>	35
Interactive methods in teaching internal medicine <i>Sadovenko O. L., Latogoose Yu.L., Brek V. V., Prokhorenko V L.</i>	37
The future of anatomy learning: virtual reality in medical education <i>Sharifi M., Dehtiarova O., Brechka N.</i>	39
Особливості використання гейміфікації при вивченні психології в закладі вищої медичної освіти <i>Абасалієва О. М., Кравець Д. О.</i>	41
Психологічна підтримка майбутніх лікарів з особливими освітніми потребами у процесі професійного становлення <i>Абасалієва О. М., Шейко А. О.</i>	44
Медична освіта в Австрії сьогодні <i>Абашик В. О.</i>	46
Використання штучного інтелекту у вивченні англійської мови студентами-медиками <i>Азат'ян В. І.</i>	49

Психоемоційний стан здобувачів вищої медичної освіти під час пандемії COVID-19 <i>Алієв Р. Б., Шаповалова А. С., Алієв Р. Ф.</i>	52
Можливості мультимедійних технологій у післядипломному навчанні лікарів <i>Антонян І. М., Россіхін В. В., Бухмін О. В., Демченко С. М.</i>	53
Проблема формування інформаційної компетентності майбутніх фахівців у галузі медицини під час їх професійного становлення <i>Астахов В. М., Бацилева О. В.</i>	55
Післядипломна медична освіта, принципи оптимізації навчального процесу <i>Балашова І. В., Лисий І. С., Дукова О. Р.</i>	58
Роль педагога-лікаря в підготовці здобувачів освіти <i>Бездітко Т. В., Срьоменко Г. В., Піонова О. М.</i>	60
Важлива роль освітнього компонента «Клінічна фармакологія» в сучасній медичній освіті та клінічній практиці <i>Біловог О. М., Князькова І. І., Дунаєва І. П., Кірієнко О. М.</i>	63
Впровадження симуляційного навчання у викладанні освітнього компонента «Клінічна фармакологія»: переваги та виклики <i>Біловог О. М., Князькова І. І., Дунаєва І. П., Молодан Д. В., Барбашова В. О.</i>	64
Щодо післядипломної підготовки лікарів із професійної патології в умовах воєнного стану <i>Боровик І. Г., Бандурян В. В., Нікуліна Г. Л.</i>	65
Застосування електронних підручників в освітній системі <i>Бухмін О. В., Антонян І. М., Россіхін В. В., Геглюк О. М.</i>	67
Комплексне оцінювання компетентностей при навчанні лікарів-інтернів внутрішньої медицини <i>Волошина О. Б., Балашова І. В., Ковальчук Л. І.</i>	70
Основні тренди профорієнтаційної роботи під час воєнного стану в Харківському національному медичному університеті <i>Головачова В. О., Бугайова О. В., Макеева Н. І., Андрущенко В. В.</i>	72
Самостійна робота як одна із складових навчального процесу лікарів-інтернів <i>Гончарь М. О., Сенаторова Г. С., Тельнова Л. Г.</i>	74
Методичні трансформації в медичному інституті м. Сум: відповідаємо на виклики війни <i>Горбась В. А.</i>	77
Педагогічна майстерність викладача медичного університету як комплексний та багатогранний процес професійного розвитку <i>Гусєв В. М., Хапченкова Д. С., Срьомленко С. А.</i>	79
Можливість застосування сучасних українських пісень в якості водія ритму при навчанні СЛР <i>Девіняк О. Т., Рего О. Ю., Непійнова Н. Е.</i>	81
Змішана модель організації навчального процесу при вивченні біохімії <i>Денисенко С. А., Наконечна О. А., Стеценко С. О.</i>	83
Післядипломна освіта неврологів у сучасних умовах <i>Дубенко О. Є., Гребенюк Г. В., Черненко А. Г.</i>	85
Акредитація освітніх програм підготовки фахівців з медицини в Японії <i>Дудіна О. В.</i>	87
Тенденції впровадження штучного інтелекту (ШІ) у вищу освіту <i>Заболотна І. І.</i>	90
Інтерактивне навчання гігієни та екології через 3D моделювання операційних блоків у BLENDER і UNITY <i>Завгородній І. В., Литовченко О. Л., Біличенко Н. П., Ліхніна Р. В., Лисак М. С.</i>	92
Біоетичні аспекти опанування практичних навичок при підготовці медичних сестер <i>Завгородня Л. В.</i>	95
Використання штучного інтелекту в навчальному процесі <i>Йосипенко В. Р.</i>	96
Особливості відпрацювання практичних навичок лікарів-курсантів на курсах спеціалізації з ендокринології <i>Караченцев Ю. І., Кравчун Н. О., Кравчун П. П., Чернявська І. В.</i>	98

Сучасні аспекти підготовки лікарів-інтернів за спеціальністю оториноларингологія <i>Карчинський О. О., Лупир А. В., Шушлягіна Н. О.</i>	100
Застосування штучного інтелекту в медичній освіті: сучасні тенденції та технології <i>Каук В. І.</i>	101
Майстер-клас як сучасна форма підвищення кваліфікації лікарів <i>Каук О. І., Крупеня В. І., Просоленко Н. В.</i>	104
Ефективність упровадження ретроспективних посібників у навчальний процес англomовних студентів-медиків <i>Ковальчук М. В., Шунков В. С.</i>	106
Дидактичні аспекти порівняння традиційного та VR навчання анатомії людини <i>Колісник І. Л., Куліш В. П., Лупир М. В.</i>	109
Аналіз актуальних підходів до викладання на клінічних кафедрах Харківського національного медичного університету <i>Кочубей О. А., Ащеулова Т. В., Кисиленко К. В.</i>	112
Формування засад академічної доброчесності в здобувачів вищої освіти медичного профілю <i>Кравчук О. М., Карлова Т. С., Рашиді Б. Р.</i>	114
Ендокринологія як невід'ємна частина викладання клінічних освітніх компонентів <i>Кравчук Н. О., Кравчук П. П.</i>	116
З досвіду викладання медичної біології в Буковинському державному медичному університеті <i>Кривчанська М. І., Булик Р. С., Волошин В. Л.</i>	117
Гейміфікація та її роль у мотивації студентів медичних університетів <i>Лазуренко В. В., Тищенко О. М.</i>	120
Особливості інтеграції симуляційного навчання до практичних занять з хірургії <i>Лесний В. В., Лесна А. С.</i>	122
Використання латинських індексів міжнародних номенклатур у викладанні латинської мови студентам медичних ЗВО <i>Литовська О. В.</i>	124
Особливості оцінювання результатів навчання здобувачів вищої медичної освіти в умовах воєнного стану <i>Ліщук С. А., Краснікова Л. В.</i>	126
Інноваційні підходи навчання при вивченні дисципліни «Фармацевтична хімія» <i>Ложичевська Т. В.</i>	129
Значення інформальної освіти студентів-медиків в умовах воєнного часу <i>Лупир А. В., Юревич Н. О., Калашиник-Вакуленко Ю. М.</i>	132
Вища медична освіта в реаліях сьогодення <i>Лупир А. В., Яценко М. І., Дзиза А. В.</i>	133
Інтеграція штучного інтелекту в освітнє середовище підготовки майбутніх лікарів <i>Макаренко О. В., Макаренко В. І., Сілкова О. В.</i>	135
Комунікативні навички в педіатрії: запорука довіри та ефективного лікування <i>Макєєва Н. І., Дяченко М. С., Андрущенко В. В.</i>	137
Можливості та перспективи набуття практичних навичок здобувачами освіти з патоморфології під час воєнного стану <i>Марковський В. Д., Сорокіна І. В., Калужина О. В.</i>	139
Досвід упровадження медичної інформаційної системи «Helsi» в навчальний процес Харківського національного медичного університету <i>Мацько А. М., Радзішевська С. Б., Рисована Л. М.</i>	141
Формування soft skills під час викладання навчальних дисциплін на кафедрі педагогіки вищої школи та суспільних дисциплін у Тернопільському національному медичному університеті імені І. Я. Горбачевського МОЗ України <i>Маїталір А. І.</i>	143
До питання про формування новітніх наскрізних змістових ліній вищої медичної освіти <i>Мещеракова І. П., Садовиченко Ю. О.</i>	145
Вплив війни на формування індивідуальної освітньої траєкторії майбутнього лікаря <i>Мирошніченко М. С., Кузнецова М. О., Бібіченко В. О.</i>	146

Традиційні підходи та нові можливості підготовки до іспиту Крок 3 в умовах війни <i>Молодан В. І.</i>	149
Шляхи подолання освітніх втрат у вивченні медичної латини в умовах воєнного стану <i>Нагачевська С. А.</i>	150
Використання технологій у навчанні емпатії як складової формування професійних комунікацій у студентів медичних ЗВО <i>Некрасова Н. О., Соловійова С. В.</i>	152
Рейтинги зовнішнього оцінювання ЗВО та їх важливість для якості освіти <i>Нікуліна Н. О.</i>	154
Значення вербо-комунікативних навичок для здобувачів педіатричного профілю <i>Ольховська О. М., Колесник Я. В., Слєпченко М. Ю.</i>	156
Викладання навчальної дисципліни «Кріобіологічні технології в репродуктивній медицині» в підготовці докторів філософії в медичній галузі <i>Петрушко М. П.</i>	159
Особливості викладання пропедевтики внутрішньої медицини в сучасних умовах <i>Пилипенко В. В., Грищенко О. В.</i>	161
Оцінювання як засіб підтримки та стимулювання до навчання здобувачів вищої освіти <i>Пилипенко О. О.</i>	163
Методи та техніки навчання на кафедрі педагогіки вищої школи та суспільних дисциплін при підготовці докторів філософії <i>Пилипишин О. І., Бондаренко С. В., Мельникова К. М.</i>	165
Можливості сучасної педагогіки вищої медичної освіти <i>Погоріла А. В., Сідорова О. В., Андрієнко К. Ю., Федотова О. Л.</i>	168
Упровадження методів розвитку критичного мислення під час іспиту-співбесіди лікарів на циклах підвищення кваліфікації <i>Подаваленко А. П., Зеленська Л. Д., Білера Н. В.</i>	169
Використання інноваційних технологій у підготовці студентів-медиків і лікарів-інтернів <i>Попович З. Б.</i>	172
Вплив вебтехнологій на якість навчання студентів медико-біологічного профілю <i>Попович Я. М., Попович Г. Б.</i>	174
Вплив дисципліни за вибором у студентів-медиків на вибір хірургічної спеціальності <i>Попович Я. М.</i>	175
Роль симуляційного класу в засвоєнні практичних навичок у студентів-бакалаврів з хірургічних дисциплін <i>Попович Я. М.</i>	177
Міждисциплінарна інтеграція при вивченні дисципліни «Біологія індивідуального розвитку» <i>Привроцька І. Б.</i>	178
Огляд додатків зі штучним інтелектом для організації учбового процесу <i>Пристапа Б. В.</i>	180
Позитивні практики арт-терапії у вищій школі <i>Рибалко Л. С., Овсюк Д. Р., Дін Жуцзэ</i>	183
Формування професійної етики в студентів медичних закладів вищої освіти <i>Рихлік С. В., Тищенко О. М.</i>	185
Емоційне здоров'я студентів-медиків в умовах війни <i>Романенко А. В.</i>	187
Контроль знань студентів та лікарів циклів післядипломної освіти <i>Россіхін В. В., Антонян І. М., Бухмін О. В., Мегера В. В.</i>	190
Дистанційний курс з освітнього компоненту «Медична хімія»: аналіз зворотного зв'язку <i>Сирова Г. О., Чаленко Н. М., Козуб С. М., Савельєва О. В., Присяжний О. В.</i>	192
Інноваційні підходи до процесу безперервного професійного розвитку для здобувачів фармацевтичної освіти <i>Степанова О. А., Унгурян Л. М., Беляєва О. А.</i>	194
Дуальна освіта — перспективний шлях медичної освіти в Україні <i>Товажнянська О. Л., Некрасова Н. О., Каук О. І.</i>	195

Навчання здобувачів вищої медичної освіти: знання або розуміння? <i>Томілін В. Г., Томіліна Т. В., Дюдіна І. Л.</i>	198
Роль роботи деканату в організації освітнього процесу під час війни <i>Томіліна Т. В., Старкова І. В., Кондрусик Н. Ю.</i>	199
Опитування здобувачів медичного ЗВО і покращення профорієнтаційної роботи <i>Уварова О. О.</i>	201
Сучасні підходи до викладання медичної та біологічної фізики в медичних ЗВО: проблеми та рішення <i>Федів В. І., Олар О. І., Кульчинський В. В.</i>	202
Впровадження європейських освітніх практик у навчальний процес ХНМУ <i>Федоров В. О., Журавльова Л. В., Олійник М. О., Сікало Ю. К., Fischer Martin, Benkel Julian</i>	204
Електронне навчання та штучний інтелект у вивченні біохімії <i>Ференчук Є. О.</i>	205
Іншомовне спілкування як складова професійної підготовки у вищій медичній освіті <i>Фідяєва Т. С., Сипало А. О.</i>	206
Медіадидактика як засіб подолання освітніх втрат під час вивчення освітнього компонента «Українська мова (за професійним спрямуванням)» <i>Фоміна Л. В., Калініченко О. В., Половинко О. С.</i>	209
Педагогіка як наука в історичному аспекті <i>Ходош Е. М., Кожин М. І., Клименко Т. Г.</i>	212
Психологічна адаптація студентів-першокурсників у медичних закладах вищої освіти <i>Чернова В. К.</i>	215
Деякі питання підготовки кадрів з аналітичної токсикології <i>Чубенко О. В., Сіренко О. В., Гузенко Н. В.</i>	218
Оцінка якості викладання освітнього компонента «Фтизіатрія» серед здобувачів вищої освіти Харківського національного медичного університету <i>Шевченко О. С., Юрко К. В., Овчаренко І. А.</i>	221
Професійна підготовка майбутніх лікарів у контексті психолого-педагогічних аспектів <i>Шейко А. О., Галича М. С.</i>	223
Педагогічна майстерність як складова успішності навчально-виховного процесу <i>Шундель Т. О.</i>	224
Сучасні підходи до застосування різних освітніх технологій на до- та післядипломному етапі вищої медичної освіти <i>Юрко К. В., Меркулова Н. Ф., Соломенник Г. О., Могиленець О. І.</i>	227
Організація самостійної роботи студентів спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація» (заочна форма навчання) з біологічної хімії в Буковинському державному медичному університеті <i>Яремій І. М.</i>	229
ПОКАЖЧИК АВТОРІВ	232

усіх стейкхолдерів безпосередньо та скриньку довіри, а також аналізу результатів освітніх вимірювань.

Таким чином, оновлення курикулуму вищої медичної освіти є вимогою часу, і його варто збагатити наскрізними змістовими молекулярно-біологічною та цифровою лініями відповідно до тенденцій розвитку галузі. При цьому технічна сторона перегляду змісту та форм навчання може бути значною мірою реалізована з застосуванням цифрових інструментів, без надмірного навантаження викладачів, які визначатимуть тільки основні напрями оновлення. Однак проєктоване підвищення якості вищої медичної освіти потребує політичної волі та широкого залучення державних інституцій задля окреслення основних напрямів та розроблення власного українського шляху її удосконалення.

■ The influence of wall colour and classroom decor on the psychoemotional state and motivation to learn

Bielova I. O., Bohachova O. S.

Kharkiv National Medical University, Kharkiv, Ukraine

Introduction. In recent years, more and more attention has been paid to the impact of the learning environment on the psychoemotional state of students. Of particular interest is the impact of colour schemes and decorative elements of classrooms on mood, concentration and motivation to learn [1]. Given that medical students spend a significant part of their time in classrooms, laboratories and libraries, optimising these spaces is essential to improving the effectiveness of the educational process. Studies show that colours can stimulate or calm the nervous system, affecting both the body's psychological state and physiological processes.

The purpose of the study was to determine the impact of wall colour and the presence of classroom decor on students' psychoemotional state and motivation based on the analysis of scientific research and the survey results.

Materials and methods. The study included a theoretical analysis of the scientific literature on the influence of colour on the psychophysiological state of a person and an empirical study in the form of a structured survey (by Order No. 58-adm. "On the organisation of social research by higher education students at the Department of Hygiene and Ecology" of 04.02.2025). The survey involved 56 respondents aged 18 to 56, including 58.9% of students, 16.1% of parents of students, 5.4% of teachers of higher education institutions, and 19.8% of professionals involved in the educational sector. The questionnaire contained 15 closed

and open-ended questions aimed at determining attitudes towards the colour scheme of classrooms and assessing the impact of different colours and decorative elements on mood, concentration and motivation to learn.

Results and discussion. The analysis of scientific sources has confirmed that colour perception has a complex nature, which includes physiological, psychological, cultural and individual aspects. The physiological aspect is related to the effect of different wavelengths of light on the human nervous system. Red light (620–750 nm) and orange light activate the sympathetic nervous system, which is accompanied by the release of adrenaline and cortisol, increasing energy levels, but can cause stress and aggression if overexposed. Yellow (570–590 nm) promotes serotonin secretion, improving mood and motivation. Blue and green colours (490–570 nm) activate the parasympathetic nervous system, promoting the release of melatonin, which provides relaxation and calmness [2, 3]. Colour perception also has a cultural context: in European cultures, white is associated with calmness and purity, while in Asian cultures, especially in Japan and China, it symbolises death and mourning [4]. The individual aspect is related to a person's personal experience and associations.

The survey results showed that 48.2% of respondents always pay attention to the colour of classroom walls. Regarding the current colour scheme of classrooms, 33.9% indicated white, 14.3% — grey, 21.4% — yellow, and 21.4% — green and blue. When determining the colours that best promote concentration and learning, preference was given to beige and pastel colours (31 respondents), blue (28 respondents), green (21 respondents), and white (20 respondents). This fact shows that most respondents prefer cool and neutral colours that help calm and concentrate. This trend is also confirmed by the results on the colour scheme of the workspace: 51.8% of respondents said that the background on the screens of their electronic devices used for studying is nature and landscapes. At the same time, 67.9% rarely changed the background, and 58.9% noted a positive impact of such design on their concentration. Among the colours that have a negative impact on learning and concentration, respondents mentioned bright red (41 votes), black (32 votes), and dark brown (28 votes). Such results can be interpreted from the perspective of psychophysiological effects (bright red causes excitement, which can interfere with concentration) and cultural associations (black and dark brown are often associated with negative phenomena in our culture).

Regarding decorative elements, only three cases indicated their complete absence in classrooms. The most common decorative elements are plants (36 responses), paintings and photographs (29 responses), and thematic stands (28 responses). 39.3% of respondents noted the positive impact of decorative elements on mood, although 46.4% rated their impact on motivation as neutral. When describing the ideal classroom, most respondents preferred light colours (mint, blue, light grey, beige)

and minimalist, functional décor, including thematic and motivational posters and plants.

Conclusions. Based on the study, the following conclusions can be drawn: the perception of colours and their impact on mood and motivation to learn is determined by a complex of psychological, physiological, cultural and individual factors. The optimal colour scheme for classrooms is using light and cool colours (white, grey, green, blue, beige), which help calm, concentrate and effectively learn the material. Decorative elements in moderation have a positive effect on the psycho-emotional state. Functional decorative elements are the most effective: themed stands, plants, and motivational posters. In small quantities, bright colours (red, orange) can be used as accent elements to draw attention to important information. When planning the renovation of classrooms in medical universities, it is recommended to use light colours with a predominance of cool shades for the main surfaces. For classrooms with limited natural light, it is recommended to use light yellow and beige shades that visually expand the space. In rest and recreation areas, it is advisable to use elements of nature (plants, nature photographs) to reduce stress levels. For anatomical theatres and laboratories where medical students work with biological materials, neutral shades that do not cause additional psychological stress are recommended. Bright colours should only be used to highlight important information on stands and teaching materials.

References:

1. The Relationship Between Classroom Environment and Learners' Motivation in Science [Electronic resource] // International Journal of Research and Innovation in Social Science. 2023. Vol. VII, Issue VII. — URL: <https://rsisinternational.org/journals/ijriss/articles/the-relationship-between-classroom-environment-and-learners-motivation-in-science/> (date of access: 10.03.2025).
2. PCC Group. How are colours created and why do we see them? Colour models and methods of their description [Electronic resource] // PCC Product Portal. 2023: <https://www.products.pcc.eu/uk/blog/як-створюються-кольори-і-чому-ми-їх-бач/> (accessed: 10.03.2025)
3. Colour therapy: psychological and physiological aspects. Collection of scientific works “Culture and Modernity”. 2023. № 2. С. 105–111. DOI: 10.32461/2226–0285.2.2023.274626
4. Psychology of colour: the meaning of colours in different cultures [Electronic resource] // Kyiv Post. 2024. — Access mode: <https://www.kyivpost.com/uk/post/37567> (accessed 10.03.2025).